Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/1891

18.9.2025.

KOMISIJAS REGULA (ES) 2025/1891

(2025. gada 17. septembris),

ar ko attiecībā uz neorganiskā arsēna maksimālajiem līmeņiem zivīs un citos jūras produktos groza Regulu (ES) 2023/915

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (EEK) Nr. 315/93 (1993. gada 8. februāris), ar ko nosaka Kopienas procedūras attiecībā uz piesārņotājiem pārtikā ([1]), un jo īpaši tās 2. panta 3. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Regula (ES) 2023/915 ([2]) nosaka konkrētu pārtikas kontaminantu maksimālos līmeņus, tai skaitā neorganiskā arsēna maksimālo līmeni virknē pārtikas produktu.

(2) Arsēns ir visuresošs metaloīds, kas nelielā koncentrācijā atrodas iežos, augsnē un dabīgajos gruntsūdeņos. Rūpniecisko emisiju dēļ (kalnrūpniecība, krāsaino metālu kausēšana un fosilo kurināmo dedzināšana) un līdz ar arsēna izmantošanu par mēslošanas līdzekļu, koksnes konservantu, insekticīdu vai herbicīdu sastāvdaļu antropogēna darbība ir veicinājusi arsēna koncentrācijas paaugstināšanos vidē. Lai gan ir iespējama eksponētība caur ādu un ieelpojot, galvenais arsēna ekspozīcijas ceļš ir pārtika un dzeramais ūdens.

(3) 2009. gada 12. oktobrī Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde ("Iestāde") pieņēma atzinumu par arsēnu pārtikā ([3]), un šajā atzinumā tā secināja, ka neorganiskais arsēns var izraisīt plaušu, urīnpūšļa un ādas vēzi un ādas bojājumus, un par "etalondevas zemāko ticamības robežu" ($BMDL_{01}$) noteica vērtības no 0,3 līdz 8 µg/kg ķ. sv. dienā. Prognozētā uzturekspozētība neorganiskajam arsēnam vidēja un augsta patēriņa gadījumā Eiropā ir noteikto $BMDL_{01}$ vērtību intervālā, tāpēc nevar izslēgt risku atsevišķiem patērētājiem. Tādēļ ar Komisijas Regulu (ES) 2015/1006 ([4]) tika noteikti neorganiskā arsēna maksimālie līmeņi dažādos sauszemes izcelsmes pārtikas produktos.

(4) 2021. gada zinātniskajā ziņojumā ([5]) Iestāde novērtēja Eiropas iedzīvotāju hronisko eksponētību ar uzturu uzņemtam neorganiskajam arsēnam, ņemot vērā jaunākos datus par neorganiskā arsēna sastopamību pārtikā un turklāt apstiprinot sauszemes pārtikas produktu saistību ar eksponētību, tā arī secināja, ka noteiktās valstīs pieaugušo populācijā tāda pārtikas produktu grupa kā "zivis un citi jūras produkti" ir viens no neapšaubāmiem neorganiskā arsēna ekspozīcijas avotiem.

(5) Pamatojoties uz jaunākajiem datiem par sastopamību un gaidot apspriešanos par iespējamiem arsēna maksimālajiem līmeņiem zivīs un citos jūras produktos, Komisijas Regula (ES) 2023/465 ([6]) samazināja neorganiskā arsēna maksimālo līmeni, ko attiecina uz baltajiem rīsiem, un noteica maksimālos līmeņus noteiktiem sauszemes pārtikas produktiem.

([1]) OV L 37, 13.2.1993., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj.

([2]) Komisijas Regula (ES) 2023/915 (2023. gada 25. aprīlis) par konkrētu kontaminantu maksimālajiem līmeņiem pārtikā un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1881/2006 (OV L 119, 5.5.2023., 103. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).

([3]) *EFSA* Pārtikas aprites kontaminantu ekspertu grupa (*CONTAM*); "Scientific Opinion on Arsenic in Food", *EFSA Journal*, 2009, 7(10):1351, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351.

([4]) Komisijas Regula (ES) 2015/1006 (2015. gada 25. jūnijs), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1881/2006 attiecībā uz neorganiskā arsēna maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos (OV L 161, 26.6.2015., 14. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1006/oj).

([5]) *EFSA* zinātniskais ziņojums "The chronic dietary exposure to inorganic arsenic", *EFSA Journal*, 2021, 19(1): 6380, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380.

([6]) Komisijas Regula (ES) 2023/465 (2023. gada 3. marts), ar ko attiecībā uz maksimāli pieļaujamo arsēna koncentrāciju noteiktos pārtikas produktos groza Regulu (EK) Nr. 1881/2006 (OV L 68, 6.3.2023., 51. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/465/oj).

(6) 2023. gada 28. novembrī Iestāde pieņēma zinātnisku atzinumu par riska novērtējuma atjaunināšanu attiecībā uz neorganisko arsēnu pārtikā. ([7]) Tā secināja, ka epidemioloģiskie pētījumi liecina, ka neorganiskā arsēna hroniska uzņemšana ar uzturu un/vai dzeramo ūdeni ir saistīta ar paaugstinātu vairāku nevēlamu iznākumu, tai skaitā plaušu, urīnpūšļa un ādas vēža, risku. Iestāde izmantoja $BMDL_{05}$, proti, 0,06 µg/kg ķ. sv. dienā, un piemēroja ekspozīcijas intervāls (*MOE*) pieeju. Tā uzskatīja, ka pieaugušajiem *MOE* ir zemi (intervāls no 2 līdz 0,4 vidusmēra patērētājiem un no 0,9 līdz 0,2 uz eksponētības 95. procentiles), un secināja, ka tāpēc pašreizējā eksponētība neorganiskajam arsēnam, neraugoties uz neskaidrībām, rada bažas par veselību.

(7) Tādēļ, lai turpinātu samazināt iedzīvotāju eksponētību neorganiskajam arsēnam, ir lietderīgi noteikt maksimālos līmeņus zivīm un citiem jūras produktiem, kas palielina minēto eksponētību.

(8) Tāpēc Regula (ES) 2023/915 būtu attiecīgi jāgroza.

(9) Ņemot vērā to, ka noteiktiem pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas šī regula, ir ilgs glabāšanas laiks un lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu, zivīm un citiem jūras produktiem, kas likumīgi laisti tirgū pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas, būtu jāatļauj palikt tirgū līdz to minimālā derīguma termiņa vai izlietošanas termiņa beigām.

(10) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) 2023/915 groza šādi:

1) regulas 10. panta 1. punktu groza šādi:

   a) ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

   "Pārtika, ko likumīgi laiž tirgū pirms a)–q) apakšpunktā minētajiem datumiem, var palikt tirgū, līdz beidzas tās minimālais derīguma termiņš vai izlietošanas termiņš:";

   b) pantam pievieno šādu q) apakšpunktu:

   "q) 2025. gada 8. oktobris attiecībā uz neorganiskā arsēna maksimālajiem līmeņiem, kas noteikti I pielikuma 3.4.5., 3.4.6., 3.4.7. un 3.4.8. punktā";

2) regulas I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas pielikumu.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2025. gada 17. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

([7]) "Scientific opinion on an update of the risk assessment on inorganic arsenic in food", *EFSA Journal*, 2024, 22:e8488, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2024.8488.

PIELIKUMS

Regulas (ES) 2023/915 I pielikuma 3. iedaļas (Metāli un citi elementi) 3.4. apakšiedaļu (Arsēns) groza šādi:

1) otro rindu aizstāj ar šādu:

		“Neorganiskais arsēns ($As^{(III)}$ un $As^{(V)}$ summa)	Neorganiskā arsēna maksimālais līmenis attiecas uz 3.4.1.–3.4.8. punktā minētajiem produktiem.”

2) apakšiedaļas 3.4.5. ierakstu un rindu virs tā aizstāj ar šādu:

“3.4.5.	Šādu zivju muskuļu gaļa:		Maksimālais līmenis attiecas uz slapjo svaru. Ja zivi paredzēts ēst veselā veidā, maksimālais līmenis attiecināms uz visu zivi. Žāvētai, atšķaidītai, pārstrādātai un/vai salikta sastāva pārtikai piemēro 3. panta 1. un 2. punktu.
3.4.5.1.	Sugas, kas nav minētas 3.4.5.2. punktā	0,10	
3.4.5.2.	Makšķerniekzivs, jūrasvelns (*Lophius* sugas zivis) un *Kathetostoma giganteum*, plekstveidīgās zivis (*Pleuronectiformes* kārtas zivis), pikša (*Melanogrammus aeglefinus*), siļķe (*Clupea* ģints zivis), raja (*Rajidae* dzimtas zivis) un haizivs (visas sugas)	0,50	
3.4.6.	Vēžveidīgie		Maksimālais līmenis attiecas uz slapjo svaru. Maksimālais līmenis attiecas uz muskuļu gaļu no vēdera un ekstremitātēm, proti, tas neattiecas uz vēžveidīgo galvkrūtīm. Krabjiem un anomurām (*Brachyura* un *Anomura* infrakārtu dzīvnieki) maksimālais līmenis attiecas uz muskuļu gaļu no ekstremitātēm. Žāvētai, atšķaidītai, pārstrādātai un/vai salikta sastāva pārtikai piemēro 3. panta 1. un 2. punktu.
3.4.6.1.	Krabji un anomuras (*Brachyura* un *Anomura* infrakārtu dzīvnieki)	0,10	
3.4.6.2.	Vēžveidīgie, kas nav minēti 3.4.6.1. un 3.4.6.3. punktā	0,20	
3.4.6.3.	Norvēģijas omārs (*Nephrops norvegicus*) un langusti (*Jasus* ģints dzīvnieki)	1,5	

3.4.7.	Gliemenes		Maksimālais līmenis attiecas uz slapjo svaru. *Pecten maximus* gadījumā maksimālas līmenis attiecas tikai uz slēdzējmuskuli un gonādu. Žāvētai, atšķaidītai, pārstrādātai un/vai salikta sastāva pārtikai piemēro 3. panta 1. un 2. punktu.
3.4.7.1.	Ķemmīšgliemenes	0,10	
3.4.7.2.	Gliemenes, kas nav minētas 3.4.7.1. punktā	0,50	
3.4.8.	Galvkāji	0,050	Maksimālais līmenis attiecas uz slapjo svaru. Maksimālo līmeni piemēro dzīvniekam bez iekšām. Žāvētai, atšķaidītai, pārstrādātai un/vai salikta sastāva pārtikai piemēro 3. panta 1. un 2. punktu.
		Kopējais arsēns	Kopējā arsēna maksimālais līmenis attiecas uz 3.4.9. punktā minētajiem produktiem.
3.4.9.	Sāls	0,50”	

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1891/oj